

PS2

Kouluikä

Milloin lapsi on valmis
aloittamaan koulun?

Mitä ennen koulun alkua pitää
osata?

Mitä ekaluokkalaisten pitää osata ennen ensimmäistä kouluaamua? Palkittu opettaja listaa 6 taitoa

Helsingissä kannustetaan sitomaan kengännauhat itse,
Pielavedellä silläkään asialla ei ole kiire.

Kouluvuosi alkaa useimmissa kunnissa tällä viikolla. Kuva: Matleena Ylikoski / Yle

Mitä muistat omasta koulun
aloituksesta / ekasta koulupäivästä?

Saksassa kannetaan jättituuttia ja Iranissa rouvitellaan opettajaa – Näin koulu alkaa eri puolilla maailmaa

Ulkosuomalaiset vanhemmat kertovat, mitä koulun aloitukseen
kuuluu ja mitä taitoja ekaluokkalaiselta vaaditaan eri maissa.

Tässä kivutaan koulubussin kyytiin Washingtonissa. Kuva: Muusa Liinpää

Vanhemmat ja koulunkäynti

- Millainen vaikutus vanhemmilla tai huoltajilla on koulunkäyntiin? Miksi?
- Mitkä muut kodin tekijät voivat vaikuttaa lapsen koulunkäyntiin ja miten?

Vanhemmat ostavat koululaisille sparrausta yksityisiltä yrityksiltä

Koulussa menestymiseen ja tulevaan uraan halutaan panostaa jo peruskoulussa

💎 Tilaaajille

Tarja Marttinen työskentelee Sibeliuksen lukiossa apulaisrehtorina ja antaa maksullista lisäopetusta Tutorhousen matematiikan opettajana. Hän kertoo videolla, kenelle lisäopetus on suunnattu ja vastaa maksullisen lisäopetuksen kritiikkiin. Toimittaja: Hannes Nissinen Kuvaus: Janne Järvinen

Katri Kallionpää HS

21.8.2014 17:54

KOULULAISTEN VANHEMMAT HANKKIVAT lapsilleen yhä enemmän maksullista lisäopetusta yksityisiltä yrityksiltä.

Sosioekonominen asema (SES)

- sosioekonominen asema (SES) viittaa yksilön taloudellis-sosiaaliseen asemaan yhteiskunnassa
 - tulot, varallisuus, asumistaso
 - myös ympäristö
- Suomessa vaikuttaa esim. siihen, miten kouluun ja opiskeluun suhtaudutaan + millaisia koulutusvalintoja tehdään

Tutkimus: Koulutusmahdollisuuksien eriarvoistuminen alkaa ennen kouluikää

Mitä korkeampia vanhempien koulutustaso ja sosioekonominen asema ovat, sitä myönteisemmin nuori suhtautuu koulunkäyntiin.

Kuvituskuva. Kuva: Carmela Walder / Yle

Eka- ja tokaluokkalaisten opettaja on melkein aina nainen

2 min • 22.8.2018 • YLE Uutisloukka

Oppilaanohjaus

Kirjaudu Tripletiin

Kirjaudu sisään Tripletiin, niin näet tähän artikkeliin liittyvät tehtävät.

Eikö sinulla ole vielä tunnuksia?
Rekisteröityminen Tripletiin on ilmaista ja vie vain hetken.

Triplet on toistaiseksi vain opettajille suunnattu palvelu.

Pyydämme, ettette ohjeista oppilaita kirjautumaan palveluun omilla tunnuksillaan.

<https://yle.triplet.io/uutiset/eka-ja-tokaluokkalaisten-opettaja-on-melkein-aina-nainen>

Ryhmätyö

- Valmistelkaa 2-4 hengen ryhmässä n. 10 min esitys aiheestanne.
- Etsikää tietoa kirjasta ja luotettavista nettilähteistä (listatkaa lähteet)!
- Laatikaa diaesitys ja valmistautukaa esittämään se.
- Kiinnittäkää erityistä huomiota esittämiseen: visualisointi, ydinvirkkeet
 - Esityksen muistiinpanoihin tai tukisanalistaan voi kirjoittaa asioita, jotka esittäessä olisi hyvä mainita.
 - Voitte miettiä yleisölle myös jonkun tehtävän joko esityksen aikana tai sen jälkeen.
- Kouluikäisen fyysinen kehitys
- Kouluikäisen ajattelun kehitys
- Kouluikäisen kielellinen kehitys
- Kouluikäisen kaverisuhteet
- Kouluikäisen temperamentti
- Kouluikäisen vanhemmuus
- Kiusaaminen kouluiässä
- Oppimisen vaikeudet kouluiässä

Väitteitä: Oikein vai väärin?

- a. Temperamentti ei vaikuta koulunkäyntiin.
- b. Kouluiän alkaessa lapsi pystyy usein abstraktiin ajatteluun.
- c. Itsesäätelyn kyvyt eivät ole kouluun tultaessa kaikilla samankaltaisia.
- d. Tehokkaampi opiskelu vaatii metakognitiivisten taitojen kehittymistä.
- e. Temperamentin perusteella voidaan ennustaa, miten lapsi suoriutuu koulussa.
- f. Kouluopetus luo ainoastaan suojaavia tekijöitä lapsen kehityspolulle.
- g. Jos lapselta kysytään, kuinka tarkkaavainen hän yleensä on, tarkan vastauksen antamiseen tarvitaan metakognitiivisia taitoja.
- h. Kun lapsi pyrkii ymmärtämään, miksi toinen lapsi on vihainen hänelle, hän harjoittaa mentalisaatiota.
- i. Mentalisaatiota tarvitaan sosiaalisessa toiminnassa.
- j. Lähikehityksen vyöhyke muuttuu kehityksen kuluessa.
- k. Jos lapsi ei keskity opetukseen, se tarkoittaa sitä, että hän ei ole kiinnostunut opiskelusta.

Kouluikään liittyviä käsitteitä

- Muodosta seuraavista käsitteistä viisi käsiteparia. Käsiteparin käsitteiden tulee jollakin tavalla liittyä toisiinsa. Ne voivat esimerkiksi olla merkitykseltään läheisiä käsitteitä, toistensa vastakohtia tai toinen voi olla toisen yläkäsite.
- Selitä, miten käsitteet liittyvät toisiinsa. Käytä yhtä käsitettä vain yhdessä käsiteparissa.
- Temperamentti
- Mentalisaatio
- Itsesäätely
- Metakognitio
- Tarkkaavaisuus
- Muisti
- Toiminnanohjaus
- Sosiaalinen vertailu
- Konkreettinen ajattelu
- Lähikehityksen vyöhyke

Kognitiiviset kyvyt kouluiässä

- Kouluikäisenä pidetään noin 7–11-vuotiaita.
- Aivojen kehitys (erityisesti myelinisaatio) heijastuu kognitiivisiin kykyihin.
- Kognitiiviset kyvyt kehittyvät monissa tehtävissä.
 - Reaktioaika nopeutuu noin 16-vuotiaaksi asti.
 - Valikoiva tarkkaavaisuus eli kyky keskittyä olennaiseen kehitty merkittävästi → helpottaa koulussa keskittymistä.
 - Looginen ajattelu kehittyy.
 - Työmuistin nopeus ja tehokkuus kasvavat kouluiässä.
 - Kouluiässä kehitty metakognitio eli kyky tunnistaa ja säädellä omia kognitiivisia toimintoja.
- Kielellinen kehittyminen laajentaa ajattelua ja auttaa omaksumaan koulussa uusia asioita lukemalla.

Piaget: Konkreettisten operaatioiden vaihe

- Piaget'n teoriassa 7-11 v.
- lapsi selviää jo esim. vesilasikokeesta ja vuorikokeesta, mikä ei **esioperationaalisessa vaiheessa** onnistu
- ajattelu kuitenkin vielä **konkreettista**
 - alkeellinen looginen ajattelu ja esim. asioiden asettaminen arvojärjestykseen onnistuvat
 - esim. peleissä pärjää paremmin kuin leikki-ikäisenä, koska osaa strategisoida
 - esim. monimutkaisten käsitteiden (kuten metakognitio) soveltaminen ei vielä onnistu
- oikeaa ja väärää, hyvää ja pahaa pohditaan opittujen sääntöjen kautta
 - loppuvaiheessa esim. aikomus ymmärretään lieventäväksi asiainhaaraksi: henkilön ei ollut tarkoitus tehdä pahaa

Laadi käsitekartta

- Miten keskittymiskyky, looginen ajattelu, kielellinen kehitys ja metakognitiiviset taidot kehittyvät kouluiässä?
- Hyödynnä kirjan alalukua 12 ja laadi käsitekartta aiheesta ”koululaisen kognitiivisten taitojen kehitys”.
- Kiinnitä huomiota siihen, millaisia taitoja opitaan, opitaanko taidot yksin vai muiden kanssa ja millaisia muita kykyjä kyseinen taito edellyttää.

Millaisia
muistisääntöjä tai
-loruja muistat
käyttäneesi?

Oppimisen edellytyksiä

- myelinisaatio
- työmuistin kehittyneisyys
- toiminnanohjauksen ja itsesäätelyn kehittyminen
 - lapsi jaksaa esim. istua paikallaan ja keskittyä ponnisteluun
 - metakognitio: kyky arvioida omaa oppimista ja toimintaa
- riittävä uni ja vireystaso
- kannustava palaute
- kaverisuhteet
- vanhempien tuki

Sosiaaliset taidot kehittyvät kouluiässä

- **sosiaalinen identiteetti** = käsitys ryhmistä, joihin yksilö mielestään kuuluu
 - n. 8v.
 - kavereissa kiinnostaa samankaltaisuus
 - kaverisuhteista tulee samalla myös pitkäkestoisempia
- Vuorovaikutuksessa lapsi saa palautetta taidoistaan, mikä tarkoittaa käsitystä itsestä
 - Palautteen kannustavuus tärkeää!

Vertaissuhteiden merkitys

- Leikit ovat kouluiässä usein sääntöleikkejä, esim. pallopelejä
 - yhteistyötaidot & kyky ristiriitojen selvittämiseen
- Usein voimakas tarve kavereiden hyväksyntään
- Empatiataidot paranevat

Tässä kohtaa

TESTAA TIETOSI –
TEHTÄVÄT (2 KPL)

S. 145 T. 4 (KAAVION
TULKINTA)

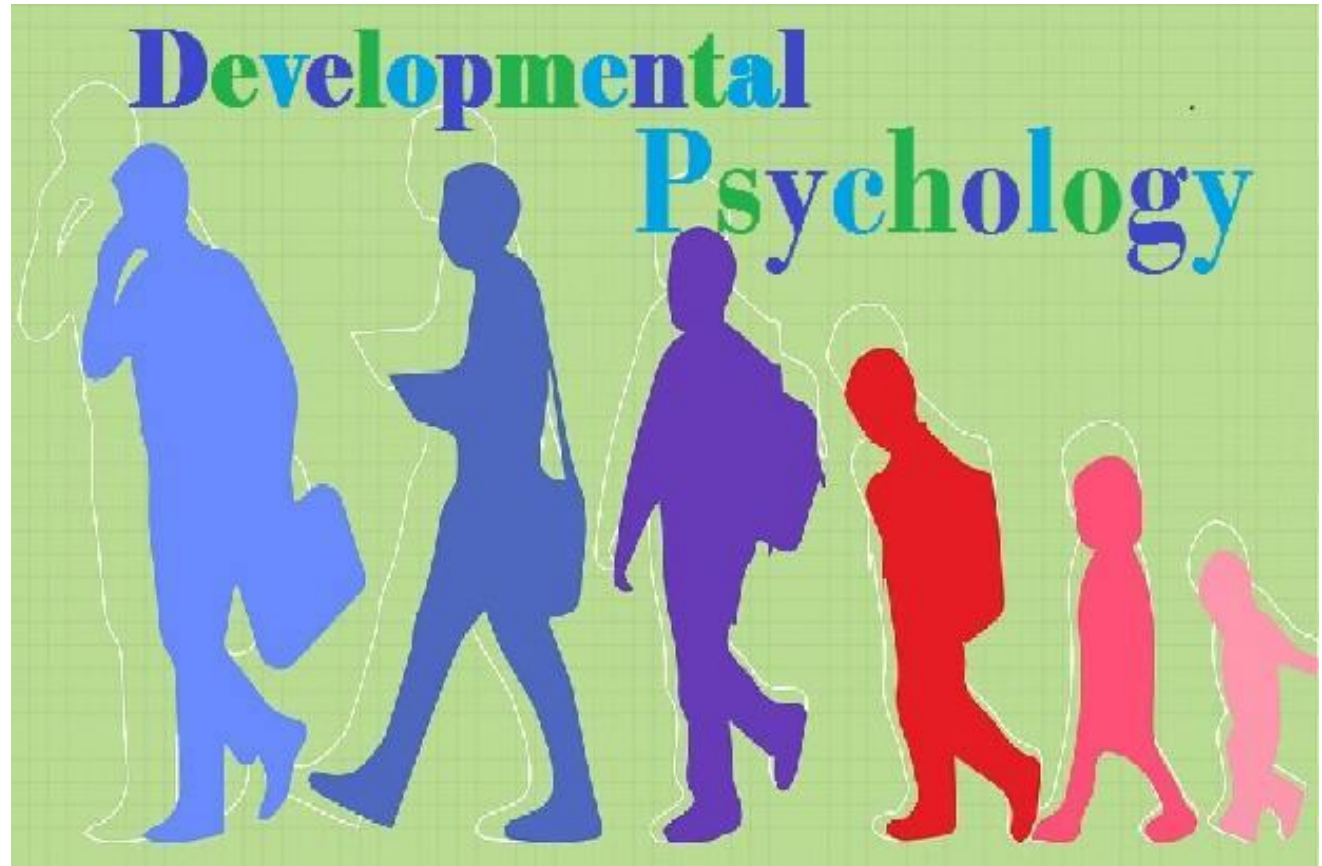

MINÄ-KANSIO
(KOULUIKÄ)

Kehityopsykologinen
tutkimus

Kirjan
tutkimusesimerkit

Tutustu tutkimukseen!

- Koulumenestyksen periytyminen (s. 34)
- Varhainen vuorovaikutus ja minäkäsite (s. 59)
- Vauvalle lässyttäminen (s. 83)
- Sukupuolistereotyyppit (s. 110)
- Homo- ja heteroseksuaaliset vanhemmat (s. 137)
- Some ja kehonkuva (s. 155)

Tutustu tutkimukseen kirjan sivuilta.
Vastaa kysymyksiin:

- Mitä haluttiin tutkia?
- Miten aihetta tutkittiin?
- Millaisia tutkimustuloksia saatiin?
- Olivatko tulokset mielestäsi yllättäviä? Miksi olivat? Miksi eivät?
- Oliko tutkimus toteutettu luotettavalla tavalla? Oliko jokin sen toteutuksessa sellaista, että se sai sinut epäilemään sen tuloksia?
- Mitä tutkimuksen pohjalta voisi tutkia jatkossa?

